

הגדה של פסח

Haggadah di Pesach

secondo l'uso della comunità ebraica di Roma

Realizzata da Joram Marino sulla base del testo e delle note di Rav Alfredo S. Toaff e della registrazione audio coordinata da Rav Elio Toaff.

Documento rilasciato sotto licenza CC BY-NC-ND - Per favore trattare questo testo con il dovuto rispetto.

Bedikat Chametz

La sera del 14 di Nissan (o del 13, se il 14 è Sabato), dopo che nelle case è stata effettuata un'accurata pulizia per togliere ogni traccia di cibo lievitato (chametz), si ricerca l'eventuale residuo di chametz alla luce di un lume a mano; per essere certi di trovarne, evitando così di recitare inutilmente la benedizione prescritta, si usa porre nelle varie stanze dell'abitazione dei frammenti di pane che verranno poi ritrovati. Prima di iniziare la ricerca si recita la seguente berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר
חָמֵץ:

Conclusa la ricerca si avvolge con cura tutto il chametz trovato e lo si annulla con la seguente formula:

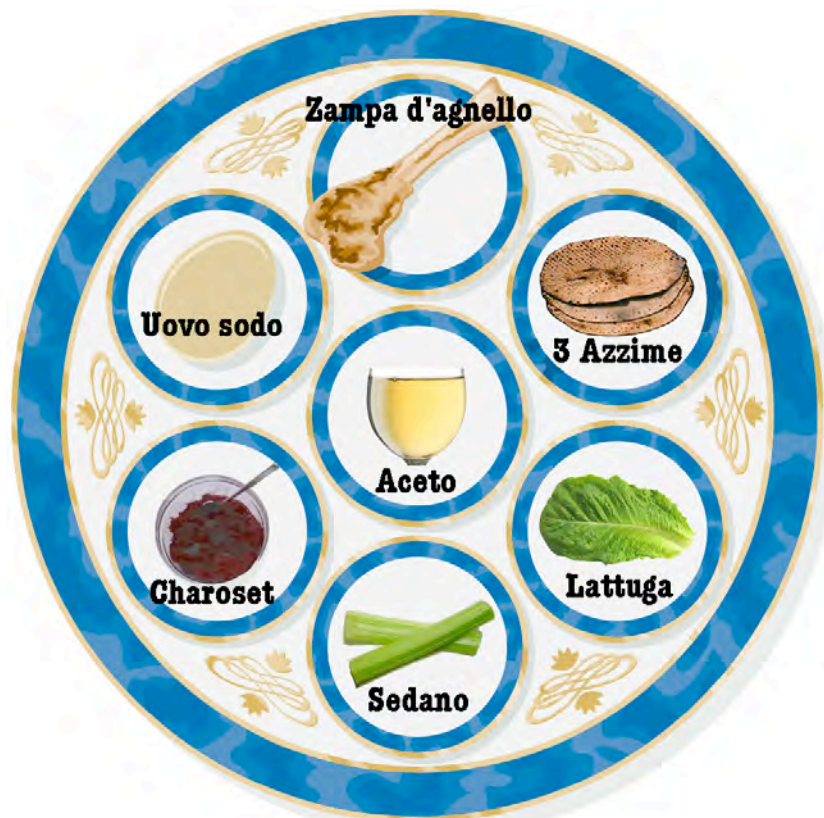
כָּל חָמֵץ דְּאִיכָּא בְּרִשׁוֹתַי דְּלֹא חֲמַתִּיהּ וְדִלָּא בִיעֲרַתִּיהּ לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב
כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

La mattina seguente, entro la quarta ora astronomica (circa le ore 10), si brucia il chametz trovato e lo si annulla nuovamente con la seguente formula:

כָּל חָמֵץ דְּאִיכָּא בְּרִשׁוֹתַי דְּחֲמַתִּיהּ וְדִלָּא חֲמַתִּיהּ דְּבִיעֲרַתִּיהּ וְדִלָּא בִיעֲרַתִּיהּ
לְהוּי בְּטִיל וְחָשִׁיב כְּעֶפְרָא דְאַרְעָא:

Il piatto del seder

Sulla tavola apparecchiata si pone un vassoio contenente 3 azzime (Shimmurim) sovrapposte e coperte, una zampetta di agnello, un uovo sodo, del charoset (composta di frutta fresca e secca), coste di sedano, foglie di lattuga o altra erba amara ed un bicchiere di aceto o succo di limone o acqua salata.

Kaddesh (consacrazione della festa)**קִדְּשׁ**

Si riempie il primo bicchiere di vino e vi si recita il Qiddush.

Di venerdì sera (Shabbath) si recitano le parti tra parentesi tonde¹ e si comincia da qui:

יּוֹם הַשְּׁשַׁי וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֵּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ
אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אוֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֵת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא
אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

Negli altri giorni si comincia da qui.

אֱלֹהֵי מוֹעֲדֵי יְיָ מְקַרְאֵי קִדְּשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם:

סְבִירֵי מְרֻנָּו: לְחַיִּים

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר בְּנוּ מִכָּל עַם וְרוֹמַמְנוּ מִכָּל
לְשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה (שְׁבֵתוֹת לְמִנוּחָה וּ)
מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׁשׁוֹן אֶת יוֹם (הַשְּׁבֵת הַזֶּה וְאֶת יוֹם) חַג
הַמִּצּוֹת הַזֶּה אֶת יוֹם טוֹב מְקַרְאֵי קִדְּשׁ הַזֶּה זְמַן חֲרוּתָנוּ [בְּאַהֲבָה] מְקַרְאֵי
קִדְּשׁ זִכָּר לִיצִיאַת מִצְרַיִם כִּי בָנוּ בְּחִרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל הָעַמִּים
(וְשְׁבֵתוֹת) וּמוֹעֲדֵי קִדְּשָׁךְ (בְּאַהֲבָה וּבְרִצּוֹן) בְּשִׂמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן הַנִּחְלָתָנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יְיָ מְקַדֵּשׁ (הַשְּׁבֵת וּ) יִשְׂרָאֵל וְהַזְּמַנִּים:

Di sabato sera (Motzé Shabbath) si aggiunge quanto segue. La prima delle due berachot si dice su un lume con stoppini doppi intrecciati:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְּשׁ לְחוֹל. וּבֵין אוֹר לְחֹשֶׁךְ.
וּבֵין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים. וּבֵין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשָּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין קִדְּשַׁת שְׁבֵת
לְקִדְּשַׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ. וְאֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשָּׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה הַקִּדְּשָׁתָּ
וְהַבְּדִלְתָּ וְהַקִּדְּשָׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקִדּוּשְׁתָּךְ: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הַמְּבַדִּיל בֵּין
קִדְּשׁ לְקִדְּשׁ:

Tutti gli altri giorni si prosegue qui:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ וְהִגִּיעָנוּ לְזִמְנוֹ הַזֶּה:

Si beve senza interruzioni il primo bicchiere di vino, o almeno la maggior parte del suo contenuto, adagiati sul fianco sinistro.

¹ Le parti indicate nel testo tra parentesi quadre sono cadute in disuso

Urchatz (lavare)

וְרַחֵץ

Si lavano le mani senza recitare alcuna benedizione. In segno di libertà si usa portare l'occorrente per lavare le mani al posto di ciascun commensale. In alcune famiglie solo il capo famiglia lava le mani.

Carpàs (sedano)

כַּרְפָּס

Tutti i commensali prendono un pezzo di sedano, lo intingono nell'aceto o nell'acqua salata o nel limone e lo mangiano dopo aver recitato la berachà:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה:

Iachatz (dividere)

יַחַץ

Il capo famiglia divide la seconda azzima, quella centrale, in due parti. La parte più piccola viene nuovamente messa tra le altre due; quella più grande viene avvolta in un tovagliolo o messa sotto la tovaglia per essere utilizzata più tardi, alla fine del pasto, come afikomen.

Maghid (narratore)

מַגִּיד

Si riempie il secondo bicchiere di vino, si scoprono le azzime, si tolgono l'uovo e la zampa di agnello dal vassoio e, sollevando questo, si inizia la lettura:

הָא לַחֲמַא עֲנִיא דִּי אֲכָלוּ אַבְהֵתְנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרַיִם. כָּל-דְּכָפִין יִיתִי וַיְכוּל,
כָּל-דְּצָרִיךְ יִיתִי וַיִּפְסַח. הַשֵּׁתָא הָכָא, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. הַשֵּׁתָא
הָכָא עַבְדִּי, לְשָׁנָה הַבְּאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל בְּנֵי חוּרִין.

Si toglie il vassoio dalla tavola ed il più piccolo pone le seguenti domande:

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלַּיְלוֹת, שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת [אִין] אָנוּ מְטַבְּלִין
אֲפִילוּ פְּעַם אַחַת, וְהַלַּיְלָה הַזֶּה שְׁתֵּי פְּעָמִים. שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חֶמֶץ אוּ מִצָּה, וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלוּ מִצָּה. שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר
יִרְקוֹת, וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלוּ מְרוֹר. שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין
מְסוּבֵין, וְהַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלְנוּ מְסוּבֵין:

Si rimette il vassoio sulla tavola con le azzime scoperte.

עַבְדִּים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצִיאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרוּעַ
נְטוּיָה וְאָלוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אַבּוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, עָדִין אָנוּ
וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בְנֵינוּ מִשְׁעַבְדִּים הָיִינוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם, וְאֲפִילוּ כָּלְנוּ חֲכָמִים
כָּלְנוּ נְבוֹנִים כָּלְנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצָּוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם,
וְכָל הַמְרֻבָּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הַרִיזָה מִשְׁבַּח:

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן שֶׁהָיוּ מְסַבִּין בְּבִנְי בְּרַק, וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרַיִם כָּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה, הֲרִי אֲנִי כֶּבֶן שִׁבְעִים שָׁנָה וְלֹא זָכִיתִי שֶׁתֵּאָמַר יִצִּיאַת מִצְרַיִם בְּלֵילוֹת, עַד שֶׁדָּרְשָׁה בֶּן זֹמָא, שֶׁנֶּאֱמַר לְמַעַן תִּזְכּוֹר אֶת יוֹם יִצִּיאַתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, יְמֵי חַיֶּיךָ הַיְמִיּוֹם, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ הַלַּיְלָה, וְחֻכְמִים אוֹמְרִים יְמֵי חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְהֵבִיא לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ:

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ יִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, כִּנְגֹד אַרְבָּעָה בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד חֻכְם, וְאֶחָד רִשְׁע, וְאֶחָד תָּם, וְאֶחָד שְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל:

חֻכְם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֵדוֹת וְהַחֻקִּים וְהַמְּשַׁפְּטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם, אִף אֶתָּה אֲמוֹר לוֹ כִּהְלַכְתָּ הַפֶּסַח אִין מִפְּטוּרִין אַחַר הַפֶּסַח, אֶפִּיקוּמוֹ:

רִשְׁע מָה הוּא אוֹמֵר, מָה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם, לָכֶם וְלֹא לוֹ, וְלִפִּי שֶׁהוּצִיא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכֶּלֶל כִּפָּר בְּעַקֵּר, אִף אֶתָּה הַקְּהָה אֶת שְׁנָיו וְאֲמוֹר לוֹ, בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם, לִי וְלֹא לוֹ, וְאֵלּוּ הָיָה שֵׁם לֹא הָיָה נִגְאָל:

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר, מָה זֹאת, וְאֲמַרְתָּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד הוּצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשְׂאִינוּ יוֹדֵעַ לְשַׁאֵל אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֵבוֹר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצִאתִי מִמִּצְרַיִם: יְכוֹל מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בַּיּוֹם הַהוּא, אִי בַּיּוֹם הַהוּא יְכוֹל מִבְּעוֹד יוֹם, תִּלְמוּד לּוֹמֵר בְּעֵבוֹר זֶה, בְּעֵבוֹר זֶה לֹא אֲמַרְתִּי אֶלָּא בְּשַׁעֲהַ שְׁמַצָּה וּמְרוֹר מִנְּחִים לְפָנֶיךָ:

מִתְחַלָּה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ, וְעַכְשָׁיו קָרַבְנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבוּדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, בְּעֵבֶר הַנְּהַר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְאַבִּי נַחֲוֹר, וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים:

וְאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנְּהַר וְאוֹלַךְ אוֹתוֹ בְּכָל אֶרֶץ כְּנָעַן, וְאַרְבָּה אֶת זֶרְעוֹ, וְאֶתָּה לוֹ אֶת יֶצְחָק, וְאֶתָּה לְיֶצְחָק אֶת יַעֲקֹב וְאֶת עֵשָׂו, וְאֶתָּה לְעֵשָׂו אֶת הַר שְׁעִיר לְרִשְׁתָּ אוֹתוֹ, וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל, בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְחַשֵּׁב אֶת
הַקֶּץ, לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר,
וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם
אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה, וְגַם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּן אֲנֹכִי וְאַחֲרָי כֹּן יֵצְאוּ בְּרִכּוּשׁ
גָּדוֹל:

Si coprono le azzime e si alza il bicchiere del vino.

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ, שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא
שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

Si posa sul tavolo il bicchiere del vino.

צֹא וּלְמַד מֵהַ בְּקֵשׁ לְבֹן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לַיעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁפָּרְעָה לֹא גָזַר אֲלֵא
עַל הַזְּכָרִים וְלְבֹן בְּקֵשׁ לַעֲקוֹר אֶת הַכֹּל שֶׁנֶּאֱמַר: אֲרָמִי אָבִי וַיֵּרֶד
מִצְרַיִם וַיִּגְר שָׁם בְּמֵתֵי מֵעַט, וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרֹב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיִם אָנוּס עַל פִּי הַדְּבָר: וַיִּגְר שָׁם מִלְּמַד שֶׁלֹּא יֵרֶד לְהַשְׁתַּקֵּעַ אֲלֵא
לְגוֹר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר, וַיֹּאמְרוּ אֵל פְּרַעְהָ לְגוֹר בְּאֶרֶץ בְּאֵנוּ כִּי אִין מַרְעָה לְצֹאן
אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כָבֵד הָרַעַב בְּאֶרֶץ כְּנַעַן, וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשׁוֹן:

בְּמֵתֵי מֵעַט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יֵרְדוּ אֲבוֹתֶיךָ מִצְרַיִם וְעַתָּה
שָׁמַךְ יי אֱלֹהֶיךָ כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב:

וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל מְצִינִים שֵׁם לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם כְּמָה
שֶׁנֶּאֱמַר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֹד וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ
אֹתָם:

וָרַב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, רַבְּבָה כְּצֶמַח הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וַתִּרְבִּי וַתִּגְדְּלִי וַתְּבוֹאֵי בְּעֵדֵי
עֲדָיִים שָׂדִים נְכוֹנוֹ וּשְׁעָרֶיךָ צֶמַח וְאֵת עָרוֹם וְעָרִיהָ:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה:

וַיִּרְעוּ אֶתְנוּ הַמִּצְרִים - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי
תִּקְרָאנָה מִלְּחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל שׁוֹנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנוּנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁיִמוּ עָלֵינוּ שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנוּתוֹ בְּסִבְלוֹתָם
וַיְבֹנוּ עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפָרְעָה אֶת פִּתָם וְאֵת רַעְמֵסֵס:

וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבוֹדָה קָשָׁה - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּפָרֶךְ:

וּנְצַעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ וְאֶת עֲמַלְנוּ
וְאֶת לַחְצָנוּ:

וּנְצַעַק אֶל יְיָ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם
וַיָּמַת מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֶּאֱנַחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעֲקוּ, וַתַּעַל שׁוֹעַתָם אֶל
הָאֱלֹהִים מִן הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת קִלְנוּ - כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נַאֲקַתָם וַיִּזְכֹּר
אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ אֶת אַבְרָהָם אֶת יִצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיִּרְא אֶת עֲנִינוּ - זֶה פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

וְאֶת עֲמַלְנוּ - אֵלּוּ הַבָּנִים, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, כָּל הַבֵּן הַיָּלֹוד הַיָּאֲרָה תִשְׁלִיכֶהוּ
וְכָל הַבֵּת תַּחֲיוֹן:

וְאֶת לַחְצָנוּ - זֶה הַדְּחַק, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם
לוֹחֲצִים אוֹתָם:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם, בְּיַד חֲזָקָה, וּבְזֹרַע נְטוּיָה, וּבַמָּרָא גָדוֹל, וּבְאֵתוֹת,
וּבַמִּפְתִּים:

וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם - לֹא עַל יְדֵי מְלָאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי
שְׁלִיחַ, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֲצָמוֹ: שֶׁנֶּאֱמַר, וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ
מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְיָ: וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא מְלָאָךְ,
וְהִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר, אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא
שְׁלִיחַ, אֲנִי יְיָ, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בְּיַד חֲזָקָה - זֶה הַדְּבַר. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, הִנֵּה יָד יְיָ הַזֵּה בְּמַקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה
בְּסוּסִים בַּחֲמֹרִים בְּגַמְלִים בְּבָקָר וּבְצֹאן דָּבָר כֶּבֶד מְאֹד:

וּבְזֹרַע נְטוּיָה - זֶה הַחֶרֶב. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וַחֲרַבּוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל
יְרוּשָׁלַיִם:

וּבַמָּרָא גָדוֹל - זֶה גְלוּי שְׁכִינָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, אוֹ הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבֵא לְקַחַת
לוֹ גוֹי מִקְרֵב גוֹי בְּמִסּוֹת בָּאתָת וּבַמִּלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע
נְטוּיָה וּבַמִּוֹרָאִים גְּדָלִים כֹּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ:

וּבִּאֲתוֹת - זֶה הַמָּטָה. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְאֵת הַמָּטָה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֲתוֹת:

וּבְמוֹפְתִים - זֶה הַדָּם. כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, וְנִתְּתִי מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ, דָּם,
וְאֵשׁ, וְתַמְרוֹת עֵשׂוֹן: דָּבָר אַחֵר, בְּיַד חֲזָקָה - שְׁתִּים, וּבְזֶרַע נְטוּיָה - שְׁתִּים,
וּבְמֵרָא גָדוֹל - שְׁתִּים, וּבִאֲתוֹת - שְׁתִּים, וּבְמוֹפְתִים - שְׁתִּים:

אֵלוֹ עֶשֶׂר מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם. וְאֵלוֹ הֵן:

Si versa un po' di vino da un bicchiere per ogni piaga che colpì gli Egiziani, si versa una sola volta per Arbè e Choshech e si svuota il rimanente vino nel bicchiere per Makat bechorot.

דָּם	צְפַרְדֵּעַ	כֹּנִים	עָרוֹב	דָּבָר
שְׁחִין	בָּרַד	אֲרָבָה	חֲשָׁךְ	מַכַּת בְּכוֹרוֹת

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סַמָּנִים: דָּצ"ךְ עַד"ש בְּאֲח"ב:

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר מִנִּין אֶתְּהָ אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת. בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֹּאמְרוּ
הַחֲרֻטְמִים אֵל פְּרַעֲהַ אֲצִבֵּעַ אֱלֹהִים הִיא, וְעַל הַיָּם מָה הוּא אוֹמֵר, וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם וַיֵּרָאוּ הָעָם אֶת יְיָ וַיֹּאמְרוּ
בְּיַד וּבְמִשְׁחָה עֲבָדוּ:

כְּמָה לָקוּ בְּאֲצִבֵּעַ עֶשֶׂר מִכּוֹת, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל
הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אַרְבַּע מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ
עֲבָרָה, וְצָרָה, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. עֲבָרָה אַחַת, וְזַעַם שְׁתֵּים, וְצָרָה
שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים אַרְבַּע, אָמור מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבַּעִים
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתֵים מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מִנִּין שְׁכָל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל
הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת. שֶׁנֶּאֱמַר, יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ,
עֲבָרָה, וְזַעַם, וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים. חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת, עֲבָרָה שְׁתֵּים,
וְזַעַם שְׁלֹשׁ, וְצָרָה אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מְלֹאכֵי רָעִים חֲמֵשׁ, אָמור מַעֲתָה,
בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאֲתֵים וְחֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

כַּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ:

- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, וְלֹא הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְלֹא סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
- דַּיִינוּ: אֱלוֹ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְלֹא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה טוֹבָה כְּפוֹלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עָלֵינוּ, שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם, הָרַג בְּכוֹרֵיהֶם, נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרְבָהּ, שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, הָאָכִילָנוּ אֶת הַמָּן, נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עוֹנוֹתֵינוּ:

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל מִי שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלוֹשָׁה דְבָרִים אֱלוֹ בַּפֶּסַח לֹא

יֵצֵא יְדֵי חוֹבָתוֹ וְאֱלוֹ הוּ **פֶּסַח מַצָּה וּמָרֹר**

[Rabban Gamliel soleva dire: non adempie al proprio dovere di Pesach chi non pronuncia queste tre parole: Pesach, Matzà e Maror.]

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנוֹ שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח הוּא לִי אֲשֶׁר פֶּסַח עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּ:

[L'agnello che i nostri padri mangiavano al tempo del Santuario, perché lo mangiavano? perché il Santo, Benedetto Egli sia, passò oltre le case dei nostri padri in Egitto come è detto (Es XII,27): "Voi direte: -è questo il sacrificio pasquale (Pesach) in onore del S. che passò oltre (pasach) le case dei figli di Israele allorquando colpì a morte gli egiziani e salvò le nostre dimore- e il popolo si inchinò e si prostrò".]

Si prende in mano l'azzima dicendo:

מִצָּה זֹאת שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְגֵאֲלָם מִיַּד שֶׁנֶּאֱמַר: וַיֹּאפֶּן אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עִגְתַּי מִצוֹת כִּי לֹא חִמֵּץ כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יִכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

[Quest'azzima che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché la pasta dei nostri padri non ebbe tempo di lievitare poiché il Re dei re, il Santo, benedetto Egli sia, si manifestò loro e li liberò subito, come è detto (Es XII,39): "Fecero cuocere la pasta che avevano portato via dall'Egitto facendone focacce azzime, non essendo lievitata in quanto erano stati cacciati in fretta dall'Egitto e non avevano potuto attendere che lievitate né d'altra parte possedevano altra scorta di provviste".]

Si prende in mano l'erba amara dicendo:

מָרוֹר זֶה שֶׁאֲנִי אוֹכְלִים עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁמָּרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וַיִּמְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחֹמֶר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עַבְדָּה בִּשְׂדֵה אֶת כָּל עַבְדָּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפָרוֹךְ:

[Quest'erba amara che noi mangiamo, perché la mangiamo? Perché gli egiziani amareggiarono la vita dei nostri padri in Egitto come è detto (Es I,14): "Amareggiarono la loro vita con duri lavori di creta e mattoni e tutti i lavori di campagna ed ogni altro genere di lavoro con durezza".]

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר תִּיב אָדָם לְהִרְאוֹת אֶת עֲצֻמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעַבּוֹר זֶה עָשָׂה יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בִּלְבַד גָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֲלֵא אִף אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם שֶׁנֶּאֱמַר: וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הָבִיא אֶתָּנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּינוּ:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

לְפִיכֶךָ אֲנַחְנוּ תִיבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדִּיר וּלְקַדֵּשׁ
[וּלְקַלֵּס] לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנְּסִים הָאֵלוּ הוֹצִיאָנוּ מֵעֲבָדוֹת
לְחָרוֹת וּמִשְׁעָבוֹד לְגֵאוּלָּה וּמִיָּגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר
גָּדוֹל וְנֹאמַר לְפָנָיו הַלְלוּיָהּ:

Si posa sul tavolo il bicchiere del vino.

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי. הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי: יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרָךְ. מַעֲתָה וְעַד
עוֹלָם: מִמְזֹרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ. מְהַלֵּל שֵׁם יי: רַם עַל כָּל גּוֹיִם יי. עַל הַשָּׁמַיִם
כְּבוֹדוֹ: מִי כִּי אֱלֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי לְשִׁבְתָּ: הַמְּשַׁפִּילִי לְרָאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:
מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל. מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים. עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ:
מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת הַבַּיִת. אִם הַבְּנִים שִׁמְחָה. הַלְלוּיָהּ:

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם. בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזִי: הִיְתָה יְהוּדָה לְקַדְּשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מִמְשֻׁלוֹתָיו: הַיָּם רָאָה וַיִּנְסֵהוּ הַיַּרְדֵּן יֹסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵלִים. גְּבַעוֹת
כְּבָנֵי צֹאן: מָה לָּךְ הַיָּם כִּי תִנּוּס. הַיַּרְדֵּן תִּסָּב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵלִים.
גְּבַעוֹת כְּבָנֵי צֹאן: מִלְּפָנֵי אָדוֹן חוֹלֵי אָרֶץ. מִלְּפָנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב: הַהֶפְכִי הַצּוֹר
אֲגַם מַיִם. חֲלַמֵּשׁ לְמַעֲיָנוּ מַיִם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֵלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
וְהִגִּיעָנוּ הַלִּילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל בּוֹ מִצָּה וּמְרוֹר כִּן יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
הִגִּיעָנוּ לְמוֹעֲדִים וְלוֹרְגָלִים אַחֲרֵים הַבָּאִים לְקַרְאֵתָנוּ לְשָׁלוֹם שְׂמֵחִים בְּבִנְיָן
עֵירֶךְ וְשָׁשִׁים בְּעַבְדוֹתֶךָ וְנֹאכַל שֵׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפִּסְחִים אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם
עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרַצּוֹן וְנוֹדָה לָּךְ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל פְּדוּת נַפְשָׁנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי גָּאֵל יִשְׂרָאֵל:

Si beve il secondo bicchiere di vino.

Rohzàh

רְחֻצָּה

Tutti i commensali si lavano le mani dicendo questa benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
יָדַיִם:

E' proibita qualsiasi interruzione, verbale o di altro genere, dopo essersi lavati le mani e prima di aver mangiato l'azzima.

Mozzi mazzà**מוציא מצה**

Il capo famiglia prende l'azzima superiore e quella di mezzo, che era stata già divisa, e dice sulla prima la seguente benedizione:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לַחֵם מִן הָאָרֶץ:

e sulla seconda:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה:

porge quindi un pezzo di ciascuna delle due ai commensali che le mangiano insieme, adagiati sul fianco sinistro. Secondo la maggior parte degli usi non si intinge l'azzima nel sale.

Maròr**מרור**

Si intinge un po' di erba amara nel charoset e mangiandola si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַרֹּר:

Korech**פורך**

Si distribuisce poi ai commensali un pezzo della terza azzima, avvolta in erba amara ed intinta nel charoset e prima di mangiarla si dice:

זָכַר לְמִקְדָּשׁ כְּהִלָּל הַזִּקְנוֹ שֶׁהָיָה כּוֹרְכוֹ וְאוֹכְלוֹ בְּבֵת אַחַת לְקַיִם מֵה שְׁנֵאֲמַר:
עַל מִצְוֹת וּמְרוֹרִים יֵאָכְלוּ:

[In memoria del Santuario, come faceva Hillel il vecchio che avvolgeva e mangiava tutto insieme per osservare alla lettera la prescrizione del testo (Es. XII,8): "Con azzime ed erbe amare lo mangeranno (l'agnello pasquale)"]

Shulchan orech**שלחן עורך**

Si cena con gioia.

Alcuni usano mangiare le pietanze di carne adagiandosi sul fianco sinistro. Non bisogna prolungare troppo la cena perché si deve mangiare l'afikomen prima delle metà della notte.

Tzafun**צפון**

Terminato il pasto, ciascuno mangia un pezzo della mezza azzima, già serbata come Afikomen, in memoria dell'agnello pasquale dopo il quale era proibito mangiare altro cibo fino al giorno seguente e, prima di mangiarla, recita la formula:

זָכֹר לְקִרְבֵּנוּ פֶּסַח הַנֶּאֱכָל עַל הַשָּׁבַע:

[In memoria del sacrificio pasquale che si mangiava quando si era sazi.]

Barèch**בָּרַךְ**

Ci si lavano le mani senza dire benedizione, si riempie il terzo bicchiere di vino e si recita la benedizione del pasto.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת. בְּשׁוֹב יְיָ אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחֹלְמִים: אֲזִי יִמְלֵא שְׂחָק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה. אֲזִי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהֵי: הַגְּדִיל יְיָ לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ הָיִינוּ שְׂמֵחִים: שׁוֹבָה יְיָ אֶת שְׁבִיתָנוּ כְּאַפִּיקִים בְּנֶגֶב: הַזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: הַלֹּחַד יִלַּךְ וּבִכָּה נִשְׂא מֶשֶׁךְ הַזְרָע בֹּא יֵבֵא בְרִנָּה. נִשְׂא אֶלְמָתָיו:

תְּהִלָּתְךָ יְיָ יִדְבֹר פִּי וַיְבָרֶךְ כָּל בֶּשֶׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ נְבָרֶךְ יְיָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יְיָ יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ:

Se ci sono più di 3 persone a tavola si inizia con:

רְבוּתֵי נְבָרֶךְ:

יְהִי שֵׁם יְיָ מְבָרֶךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:

בְּרִשׁוֹת מְרִנָּה וְרִבְּנוּ וְרְבוּתֵי נְבָרֶךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכָלְנוּ מִשְׁלוֹ:

בְּרוּךְ (אֱלֹהֵינוּ) שְׂאֲכָלְנוּ מִשְׁלוֹ וּבִטּוֹבוֹ הַגָּדוֹל חֵיִינוּ: בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ:

fin qui.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הֲזֵן אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ. בְּטוֹבוֹ בְּחוֹן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. הוּא נוֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשֶׂר. כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד. וּבִטּוֹבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר לָנוּ מִזֶּן לְעוֹלָם וָעֶד. בְּעֵבוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. כִּי הוּא אֵל זֶן וּמְפָרֵס לְכָל וּמְטִיב לְכָל וּמְכִין מִזֶּן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר בָּרָא. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הֲזֵן אֶת הַכֹּל:

נוֹדָה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֶמְדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה. וְעַל שֶׁהוֹצַאתָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים. וְעַל בְּרִיתְךָ

שְׁחַתְמַתְּ בְּבִשְׂרֵנוּ. וְעַל תּוֹרַתְךָ שְׁלַמְדַתְּנוּ. וְעַל חֻקֶיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ. וְעַל חַיִּים
 חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנַּנְתָּנוּ. וְעַל אֲכִילַת מַזֶּן שֶׁאַתָּה זֶן וּמִפְרֵנֶס אוֹתָנוּ תָּמִיד. בְּכָל
 יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יי אֱלֹהֵינוּ אָנוּ מוֹדִים לְךָ וּמְבָרְכִים אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שִׁמְךָ בְּפִי כָל חַי
 תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כִּפְתוּב. וְאַכְלַת וּשְׁבַעַת וּבְרַכַת אֵת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ
 הַטְּבָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לְךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יי. עַל הָאָרֶץ וְעַל הַמָּזוֹן:

רַחֵם יי אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ. וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ. וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ.
 וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחְךָ. וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו:
 אֱלֹהֵינוּ. אָבִינוּ. רַעְנוּ זִוְנָנוּ פְּרִנְסָנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחְנוּ. וְהַרוּחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 מִהָרָה מְכַל צְרוּתֵינוּ. וְנָא אַל תִּצְרִיכֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִיְדֵי מַתָּנַת בֶּשֶׂר וְדָם
 וְלֹא לִיְדֵי הַלְוָאָתָם. כִּי אִם לְיַדְךָ הַמְּלָאָה. הַפְּתוּחָה. הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֵבָה.
 שְׁלֹא נָבוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וָעֶד:

Di Shabbath si aggiunge:

רַצָּה וְהַחְלִיצָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וּבְמִצְוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשַּׁבָּת הַגָּדוֹל
 וְהַקְּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקְדוֹשׁ הוּא לְפָנֶיךָ לְשִׁבּוֹת בּוֹ וְלָנוּחַ בּוֹ בְּאַהֲבָה
 כְּמִצְוֹת רְצוֹנְךָ וּבְרָצוֹנְךָ הַנִּיחַ לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ שֶׁלֹּא תְהִי צָרָה וַיְגוֹן וְאַנְחָה
 בְּיוֹם מְנוּחָתָנוּ וְהָרָאנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת צִיּוֹן עִירְךָ וּבְבִנְיֵן יְרוּשָׁלַיִם עִיר
 קְדֻשָּׁךָ כִּי אַתָּה הוּא בַּעַל הַיְשׁוּעוֹת וּבַעַל הַנְּחֻמוֹת:

fin qui.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וַיְבֵא וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצָה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֵד וַיִּזְכֹּר
 זְכוֹרָנוּ וּפְקוּדוֹנָנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדְּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם
 עִיר קְדֻשָּׁךָ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפִלִיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וְלַחֶסֶד
 וְלִרְחֻמִּים לְחַיִּים (טוֹבִים) וְלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה: זְכָרְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ
 בּוֹ לְטוֹבָה וּפְקֻדָנוּ בּוֹ לְבְרָכָה וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבְדַבַּר יְשׁוּעָה
 וְרַחֲמִים חוּס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן
 וְרַחוּם אַתָּה:

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקְּדוֹשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה יי. בּוֹנֵה בְּרַחֲמֵי
 יְרוּשָׁלַיִם. אָמוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הָאֵל. אָבִינוּ. מַלְכָנוּ. אֲדִירָנוּ. בּוֹרְאָנוּ.
 גּוֹאֲלָנוּ. יוֹצְרָנוּ. קְדוֹשְׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב. רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל. הַמֶּלֶךְ הַטוֹב
 וְהַמְּטִיב לְכָל. שֶׁבְּכָל יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטִּיב הוּא מְטִיב הוּא יִיטִיב לָנוּ. הוּא
 גַּמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לְעַד לְחֵן וְלַחֶסֶד וְלִרְחֻמִּים וְלָרוּחַ. הַצֵּלָה

וְהִצְלַחַהּ. בְּרָכָה וַיְשׁוּעָה. נַחֲמָה. פְּרִנְסָה וְכִלְכָּלָהּ. וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם
וְכָל טוֹב. וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחְסְרֵנוּ:

הַרְחַמְנוּ הוּא יִמְלֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: הַרְחַמְנוּ הוּא יִתְבַּרַךְ בְּשָׁמַיִם וּבְאָרֶץ:
הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דּוֹרִים. וַיִּתְפָּאֵר בְּנוֹ לְעֵד וּלְנֶצַח נְצָחִים. וַיִּתְהַדָּר
בְּנוֹ לְעֵד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הַרְחַמְנוּ הוּא יִפְרִנְסֵנוּ בְּכַבּוֹד: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁבֹּר
עָלֵנוּ וְהוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֵבָה
בְּבֵית הַזֶּה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵכְלֵנוּ עָלֵינוּ: הַרְחַמְנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ
הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וַיִּבְשֹׁר לָנוּ בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת:

הַרְחַמְנוּ הוּא יְבָרַךְ אֶת מְדִינַת יִשְׂרָאֵל רְאִשִׁית צְמִיחַת גְּאוּלְתָּנוּ: הַרְחַמְנוּ
הוּא יְבָרַךְ חֵילֵי צָבָא הַהֲגָנָה לְיִשְׂרָאֵל הַעוֹמְדִים עַל מִישְׁמֵר גְּבוּל אֲרָצֵנוּ:
הַרְחַמְנוּ הוּא יְבָרַךְ אֶת (אָבִי מוֹרִי) בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת (אִמִּי מוֹרְתִי) בְּעַלְת
הַבַּיִת הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זָרְעָם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם וְאֶת כָּל
הַמְּסֻבִּין בָּאוּ, אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרְכוּ אֲבוֹתֵינוּ אֲבָרְהָם
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, בְּכָל. מְכָל. כָּל. כֵּן יְבָרַךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָה שְׁלֵמָה.
וְנֹאמֵר אָמֵן:

בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עָלֵינוּ וְעָלֵינוּ זְכוֹת שֶׁתְּהֵא לְמִשְׁמֶרֶת שָׁלוֹם. וְנִשְׂא בְּרָכָה
מֵאֵת יְיָ. וַיִּצְדָּקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. וְנִמְצָא חוֹן וְשִׁכְל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

Di Shabbath si aggiunge:

הַרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכָּלוּ שַׁבַּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:

fin qui.

הַרְחַמְנוּ הוּא יִנְחִילֵנוּ יוֹם שֶׁכָּלוּ טוֹב. הַרְחַמְנוּ הוּא יִזְכֵּנוּ לִימּוֹת הַמָּשִׁיחַ
וְלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: מְגִדּוֹל יְשׁוּעוֹת מְלָכוֹ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמִשְׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ
עַד עוֹלָם: עֵשָׂה שָׁלוֹם בְּמָרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל
וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא
יִחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ
לְכָל חַי רִצּוֹן: בְּרוּךְ הַגָּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיְיָ וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: נַעַר הָיִיתִי גַם
זָקֵנְתִי וְלֹא רָאִיתִי צָדִיק נֶעְזֵב וְזָרְעוֹ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם: יְיָ עַז לְעַמּוֹ יִתּוּ יְיָ יְבָרַךְ אֶת
עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

Si alza il bicchiere del vino e si dice:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

Si beve il terzo bicchiere di vino.

Izkor**יְזְכֹר**

In questa notte di veglia, eleviamo il nostro pensiero, con timore e commozione, ai 6 milioni dei nostri fratelli che si trovavano in esilio in Europa e perirono per mano di un oppressore tiranno che fu funesto al nostro popolo sette volte più del faraone.

Queste erano le istruzioni del malvagio a coloro che eseguivano i suoi ordini: "Andate e distruggiamoli, sì che essi non possano più essere una nazione ed il nome di Israele non abbia più ad essere ricordato". E quelli, con gas velenosi e con abbruciamenti nei forni, sterminarono gli innocenti ed i puri, uomini, donne e bambini, ma noi qui non vogliamo dilungarci a narrare la crudeltà delle loro azioni per non rischiare di mancare di rispetto all'immagine dell'Eterno secondo la quale fu creato l'uomo.

Furono i superstiti del nostro popolo, nei ghetti e nei campi di annientamento, che si immolarono per la santità del nome. Molti di essi si trasformarono in eroi e contrastarono i malvagi cercando di vender cara la pelle. Fu nella prima sera di Pesach che i coraggiosi del ghetto di Varsavia, guidati da Mordechaj Anielewicz, si levarono e combatterono, puri contro gli impuri, come Giuda Maccabeo fece ai suoi tempi.

Coloro che si erano amati ed avevano trascorso insieme la vita non vollero dividersi nell'ora della morte e, pur non salvando se stessi, salvarono l'onore di Israele.

In ricordo dei martiri, è consuetudine commemorare il sacrificio dei nostri fratelli con un inno e cantare:

Ani maamin

beemunà shelemà

beviat aMashiach

veaf al pi sheitmamea

im col zé achakè lo

bechol yom sheiivò

אָנִי מֵאֲמִין

בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה

בְּבִיאַת הַמָּשִׁיחַ

וְאֵף עַל פִּי שְׂתִתְמַהֵמָה

עִם כָּל זֶה אַחַכָּה לוֹ

בְּכָל יוֹם שְׂיִבּוֹא

[Io credo con fede incrollabile nella venuta del Messia ed anche se dovesse tardare io continuerò ad aspettarlo ogni giorno a venire]

Hallel

הלל

Si riempie il quarto bicchiere di vino, si apre la porta e si recitano i seguenti versetti:

שִׁפְךָ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יִדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ:
כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נְוֹהוּ הַשָּׁמוּ:

לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ. כִּי לְשִׁמְךָ תָּנוּ כְּבוֹד. עַל חֲסִדְךָ עַל אֲמִתְךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ
הַגּוֹיִם. אֵיךְ נָא אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵהֵינוּ בְּשָׁמַיִם. כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה: עֲצִבֵיהֶם
כֶּסֶף וְזָהָב. מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם: פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ. עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ:
אֲזַנַיִם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ. אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּ: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשֹׁוּ. רַגְלֵיהֶם
וְלֹא יִהְלְכוּ. לֹא יִהְיוּ בְּגֵרוֹנָם: כְּמוֹהֶם יִהְיוּ עֹשִׂיהֶם. כֹּל אֲשֶׁר בִּטַח בָּהֶם:
יִשְׂרָאֵל בִּטַח בֵּינֵי. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא: בֵּית אֶהְרֹן בִּטְחוּ בֵּינֵי. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא:
יִרְאֵי יי בִּטְחוּ בֵּינֵי. עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא:

יי זְכַרְנוּ יְבָרַךְ. יְבָרַךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל. יְבָרַךְ אֶת בֵּית אֶהְרֹן: יְבָרַךְ יִרְאֵי יי.
הַקְּטַנִּים עִם הַגְּדֹלִים: יִסַּף יי עֲלֵיכֶם. עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם: בְּרוּכִים אַתֶּם לֵינִי.
עָשָׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵינִי. וְהָאָרֶץ נָתַן לַבְּנֵי אָדָם: לֹא הַמֵּתִים
יִהְלְלוּ יְהוָה. וְלֹא כָּל יוֹרְדֵי דוֹמָה: וְאֲנַחְנוּ נִבְרַךְ יְהוָה. מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. הַלְלוּ יְהוָה:

אֶהְבֵּתִי כִּי יִשְׁמַע יי אֶת קוֹלֵי תַחֲנוּנַי: כִּי הִטָּה אֲזַנּוֹ לִי. וּבִימֵי אֶקְרָא:
אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת. וּמִצָּרֵי שְׂאוּל מִצְאוּנֵי. צָרָה וַיִּגּוֹן אִמְצָא: וּבִשְׁם יי אֶקְרָא.
אָנָּה יי מַלְטָה נַפְשִׁי: חֲנוּן יי וְצַדִּיק. וְאֵלֵהֵינוּ מְרוּחָם: שִׁמְר פְּתָאִים יי. דְּלוֹתֵי
וְלֵי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיְכִי. כִּי יי גָּמַל עֲלֵיכִי: כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשִׁי מִמוֹת.
אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה. אֶת רַגְלֵי מִדְּחִי: אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יי. בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:
הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר. אֲנִי עֲנִיתִי מֵאֵד: אֲנִי אִמַּרְתִּי בְּחָפְזִי. כֹּל הָאָדָם כֶּזֶב:

מָה אָשִׁיב לֵינִי. כֹּל תִּגְמוּלוֹהֵי עָלַי: כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֲשָׂא. וּבִשְׁם יי אֶקְרָא:
נְדָרֵי לֵינִי אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: יִקָּר בְּעֵינַי יי. הַמּוֹתָה לְחִסְדֵיךָ: אָנָּה יי
כִּי אֲנִי עֲבַדְךָ. אֲנִי עֲבַדְךָ בּוֹן אֲמִתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: לְךָ אֲזַבַּח זֶבַח תּוֹדָה.
וּבִשְׁם יי אֶקְרָא: נְדָרֵי לֵינִי אֲשַׁלֵּם. נִגְדָה נָא לְכֹל עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת בֵּית יי.
בְּתוֹכְכִי יְרוּשָׁלַיִם. הַלְלוּ יְהוָה:

הִלְלוּ אֶת יי כָּל גּוֹיִם. שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִיּוֹת: כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסֵדוֹ. וְאָמַת יי
לְעוֹלָם. הִלְלוּיָהּ:

הודו ליי כי טוב.	כי לעולם חסדו:
יאמר נא ישראל.	כי לעולם חסדו:
יאמרו נא בית אהרן.	כי לעולם חסדו:
יאמרו נא יראי יי.	כי לעולם חסדו:

מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה. עֲנֵנִי בַמֶּרְחֹב יְהוָה: יי לִי לֹא אֵינִי. מִה יַעֲשֶׂה לִי אֲדָם:
יי לִי בְעוֹזְרֵי. וְאֲנִי אֲרָאָה בְּשִׁנְאָי: טוֹב לְחַסוֹת בַּיְיָ. מִבְּטַח בְּאֲדָם: טוֹב
לְחַסוֹת בַּיְיָ. מִבְּטַח בַּנְּדִיבִים: כָּל גּוֹיִם סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילָם: סָבְבוּנִי גַם
סָבְבוּנִי. בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִילָם: סָבְבוּנִי כַדְבוּרִים. דַּעְכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים. בְּשֵׁם יי כִּי
אֲמִילָם: דָּחָה דְחִיתַנִּי לְנַפְל. וַיִּי עֲזָרְנִי: עֲזֵי וְזִמְרַת יְהוָה. וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: קוֹל
רְנָה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלֵי צְדִיקִים. יָמִין יי עֲשֶׂה חֵיל: יָמִין יי רֹמְמָה. יָמִין יי עֲשֶׂה
חֵיל: לֹא אָמוֹת כִּי אַחִיָּה. וְאַסְפֹּר מַעֲשֵׂי יְהוָה: יִסּוּר יִסְרְנֵי יְהוָה. וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנֵנִי:
פְתַחוּ לִי שַׁעֲרֵי צְדָק. אָבֵא בָם אוֹדָה יְהוָה: זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ. צְדִיקִים יָבֹאוּ בּוֹ:

אוֹדֶךָ כִּי עֲנִיתַנִּי. וַתְּהִי לִי לִישׁוּעָה אֲדָם: אָבֵן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים. הִיְתָה לְרֹאשׁ
פְּנֵה אֲבֹנִי: מֵאֵת יי הִיְתָה זֹאת. הִיא נִפְלְאָת בְּעֵינֵינוּ מֵאֵת: זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יי.
נְגִילָה וְנִשְׁמְחָה בּוֹ זֶה:

אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָּא:	אָנָּה יי הוֹשִׁיעָה נָּא:
אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָּא:	אָנָּה יי הַצְּלִיחָה נָּא:

בְּרוּךְ הֵבֵא בְּשֵׁם יי. בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי בְּרוּךְ: אֵל יי וַיֵּאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג
בְּעִבּוֹתֵיכֶם. עַד קֶרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ אֵל: אֵלֵי אֶתְּהָ וְאוֹדֶךָ. אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ אֵלֵי: הוֹדוּ
לַיְיָ כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ הַחַד:

הודו ליי כי טוב	כי לעולם חסדו:
הודו לאלהי האלהים	כי לעולם חסדו:
הודו לאדני האדנים	כי לעולם חסדו:
לעשה נפלאות גדלות לבדו	כי לעולם חסדו:
לעשה השמים בתבונה	כי לעולם חסדו:
לרוקע הארץ על המים	כי לעולם חסדו:

כי לעולם חסדו:	לעשה אורים גדלים
כי לעולם חסדו:	את השמש לממשלת ביום
כי לעולם חסדו:	את הירח וכוכבים לממשלות בלילה
כי לעולם חסדו:	למכה מצרים בבכוריהם

si cambia tono

כי לעולם חסדו:	ויוצא ישראל מתוכם
כי לעולם חסדו:	בד חזקה ובזרוע נטויה
כי לעולם חסדו:	לגזר ים סוף לגזרים
כי לעולם חסדו:	והעביר ישראל בתוכו
כי לעולם חסדו:	ונער פרעה וחילו בים סוף
כי לעולם חסדו:	למוליך עמו במדבר
כי לעולם חסדו:	למכה מלכים גדלים
כי לעולם חסדו:	ויהרג מלכים אדירים
כי לעולם חסדו:	לסיחון מלך האמרי
כי לעולם חסדו:	ולעוג מלך הבשן
כי לעולם חסדו:	ונתן ארצם לנחלה
כי לעולם חסדו:	נחלה לישראל עבדו
כי לעולם חסדו:	שבשפלנו זכר לנו
כי לעולם חסדו:	ויפרקנו מצרינו
כי לעולם חסדו:	נותן לחם לכל בשר
כי לעולם חסדו:	הודו לאל השמים

Si chiude la porta e si beve il quarto bicchiere di vino dopo aver recitato la benedizione:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:

Nirzah - Inni che si cantano dopo l'haggadah נִרְצָה

Ki lo naè, ki lo iaè

כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

אֲדִיר בְּמַלּוּכָה בְּחֹר פְּהֻלָּה גְדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

דָּגוּל בְּמַלּוּכָה הַדּוֹר פְּהֻלָּה וְתִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

זַכָּאי בְּמַלּוּכָה חֲסִין פְּהֻלָּה טַפְסָרְיוֹ יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

יְחִיד בְּמַלּוּכָה כְּבִיר פְּהֻלָּה לְמוֹדָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

מָרוֹם בְּמַלּוּכָה נוֹרָא פְּהֻלָּה סְבִיבָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

עָנִיו בְּמַלּוּכָה פּוֹדָה פְּהֻלָּה צְדִיקָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף לְךָ,
לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

קְדוּשׁ בְּמַלּוּכָה רְחוּם פְּהֻלָּה שְׁנֵאֲנֵיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

תְּקִיף בְּמַלּוּכָה תּוֹמֵךְ פְּהֻלָּה תְּמִימָיו יֹאמְרוּ לוֹ - לֵךְ וּלְךָ, לֵךְ כִּי לְךָ, לֵךְ אִף
לְךָ, לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה כִּי לֹא נֶאֱדָר כִּי לֹא יֵאָדָר

Uno chissà?

Uno chi sa? E Uno che io lo so. Uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Due chi sa? E Due che io lo so. Due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Tre chi sa? E Tre che io lo so. Tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Quattro chi sa? E Quattro che io lo so. Quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov...

Cinque chi sa? E Cinque che io lo so. Cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son...

Sei chi sa? E Sei che io lo so. Sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son...

Sette chi sa? E Sette che io lo so. Sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel...

Otto chi sa? E Otto che io lo so. Otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri...

Nove chi sa? E Nove che io lo so. Nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque...

Dieci chi sa? E Dieci che io lo so. Dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat...

Undici chi sa? E Undici che io lo so. Undici sono i cochavim (le stelle di Giuseppe), dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto...

Dodici chi sa? E Dodici che io lo so. Dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente...

Tredici chi sa? E Tredici che io lo so. Tredici sono le middot (gli attributi di Dio), dodici sono le tribù, undici sono i cochavim, dieci sono i comandamenti, nove i mesi della partoriente, otto giorni per la milà, sette giorni con lo shabbat, sei libri della Mishnà, cinque libri della Torah, quattro madri di Israel, Sarà, Rivkà, Rachel e Leà, tre padri nostri son, Avram, Itzchak e Iahakov, due le tavole della Legge, uno è Dio che in cielo è. Uno fu ed uno è.

Un capretto

1. Un capretto, un capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
2. E venne il gatto che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
3. E venne il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
4. E venne il bastone che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
5. E venne il fuoco che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
6. E venne l'acqua che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
7. E venne il bove che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
8. E venne lo shochet (il macellaio) che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
9. E venne il malach ahmavet (l'angelo della morte) che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.
10. E venne Kadosh baruch U (il Santo benedetto Egli sia) che shachtò il malach ahmavet, che shachtò lo shochet, che shachtò il bove, che si bevve l'acqua, che smorzò il fuoco, che abbruciò il bastone, che bastonò il cane, che mozzicò la gatta, che si mangiò il capretto che comprò mio padre per due scudé. Alu capré, alu capré.

Hatikvà**הַתְּקוּוּהָ**

Kol od balevav penimah,	כָּל עוֹד בְּלִבָּב פְּנִימָה
nefesh iehudi homiya	נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמְיָה,
ulfate mizrach kadimah	וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה
ain leZion tzofiah.	עֵין לְצִיּוֹן צוֹפְיָה.
Od lo avda tikvatenu	עוֹד לֹא אָבְדָה תִּקְוַתֵּנוּ,
hatikvà bat shnot alpaim	הַתְּקוּוּהָ בַּת שָׁנוֹת אַלְפַּיִם,
liiot am chofshi beartzenu	לִהְיוֹת עִם חֻפְשֵׁי בְּאֶרְצֵנוּ,
eretz Zion vYrushalaim!	אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

[Fintanto che nell'intimo del cuore freme l'anima dell'Ebreo e l'occhio guarda a Sion, là nell'oriente lontano, non è ancora perduta la nostra speranza due volte millenaria di essere un popolo libero nella nostra terra, la terra di Sion e Gerusalemme]

Bashanà Abaà Birushalaim בַּשָּׁנָה הַבָּאָה בְּירוּשָׁלַיִם

[L'anno prossimo a Gerusalemme]

